

Neljapäev, 13. märts 2014

P7_TA(2014)0250

Omandi ja jõukuse loomise roll vaesuse kaotamises ning säästva arengu soodustamises**Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2014. aasta resolutsioon omandiõiguste, omandi ja jõukuse loomise tähtsuse kohta vaesuse kaotamises ning säästva arengu soodustamises arengumaades (2013/2026(INI))**

(2017/C 378/26)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklit 17, milles käsitletakse õigust omandile,
- võttes arvesse 8. septembri 2000. aasta aastatuhande deklaratsiooni, milles sätestatakse aastatuhande arengueesmärgid, eelkõige eesmärged 1, 3 ja 7,
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavaldust Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses: „Euroopa konsensus“, mis allkirjastati 20. detsembril 2005. aastal, eelkõige selle punkte 11 ja 92,
- võttes arvesse komisjoni 19. oktoobri 2004. aasta teatist „ELi suunised maapoliitika kavandamise ja reformimise protsesside toetamiseks arengumaades“ (COM(2004)0686),
- võttes arvesse komisjoni 31. märtsi 2010. aasta teatist „ELi poliitiline raamistik, millega toetatakse arenguriike toiduga kindlustatuse probleemide lahendamisel“ (COM(2010)0127),
- võttes arvesse komisjoni 13. oktoobri 2011. aasta teatist „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks“ (COM(2011)0637),
- võttes arvesse komisjoni 27. veebruari 2013. aasta teatist „Inimväärne elu kõigile: vaesuse kaotamine ja maailmale säästva tuleviku tagamine“ (COM(2013)0092),
- võttes arvesse dokumenti „ELi suunised maapoliitika kavandamise ja reformimise protsesside toetamiseks arengumaades“, mille komisjon võttis vastu 2004. aasta novembris,
- võttes arvesse ÜRO Elukeskkonnaprogrammi (UN-Habitat) 2008. aasta uuringut, milles käsitleti kindlaid maaõigusi kõigile (‘Secure Land Rights for All’) ja ÜRO Elukeskkonnaprogrammi suuniseid selle kohta, kuidas arendada maapoliitikat vaeste huvides: protsess, suunised ja õppetunnid (‘How to Develop a Pro-Poor Land Policy: Process, Guide and Lessons’),
- võttes arvesse õigusega toidule tegeleva ÜRO eriraportööri Olivier De Schutteri 11. juuni 2009. aasta aruannet ulatuslike maa omandamiste ja rentimiste kohta, milles käsitleti keskseid põhimõtteid ja meetmeid inimõigustega seotud probleemi käsitlemiseks (‘Large-scale land acquisitions and leases: a set of core principles and measures to address the human rights challenge’),
- võttes arvesse 2009. aastal Nairobis (Keenias) vastu võetud deklaratsiooni linnastumisega seotud probleemide ja vaesuse vähendamise kohta Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühmas (‘Urbanisation Challenges and Poverty Reduction in ACP States’),
- võttes arvesse 2010. aastal Roomas toiduga kindlustatuse teemalisel ülemaailmsel tippkohtumisel vastu võetud deklaratsiooni,

Neljapäev, 13. märts 2014

- võttes arvesse 26.–28. novembril 2012. aastal Rabatis (Marokos) toimunud rahvusvahelisel konverentsil vastu võetud deklaratsiooni 2020. aastaks agulite kaotamise kui ülemaailmse väljakutse kohta ('Making Slums History: A worldwide challenge for 2020'),
 - võttes arvesse 3.–6. septembril 2013. aastal Kigalis (Rwandas) toimunud AKV riikide, Euroopa Komisjoni ja ÜRO Elukeskkonnaprogrammi teisel kolmepoolsel konverentsil vastu võetud deklaratsiooni säästva linnastumise kohta linnapiirkondade vaesuse kaotamiseks ('Sustainable Urbanisation as Response to Urban Poverty Eradication'),
 - võttes arvesse ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni (UNDRIP) ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 1989. aasta põlisrahvaste ja hõimurahvaste konventsiooni (nr 169),
 - võttes arvesse põllumajandusse tehtavate vastutustundlike investeeringute põhimõtteid, milles austatakse õigusi, elatusvahendeid ja ressursse, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni vabatahtlikke suuniseid maaomandi, kalavarude ja metsade vastutustundliku majandamise kohta riikliku toiduga kindlustatuse kontekstis ning Aafrika Liidu Aafrika maapoliitika raamistikku ja suuniseid,
 - võttes arvesse 2015. aasta järgse arengukava kõrgetasemelise komisjoni soovitusi lisada arengukavasse naiste ja meeste maaomandi halduse eesmärk ning tunnustada seda, et naistel ja tüdrukutel peab olema muu hulgas võrdne õigus omada maad ja muud vara,
 - võttes arvesse oma 27. septembri 2011. aasta resolutsiooni ELi poliitilise raamistiku kohta, millega toetatakse arengumaid toiduga kindlustatuse probleemide lahendamisel ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse arengukomisjoni raportit ning naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamust (A7-0118/2014),
- A. arvestades, et omandiõigusi saab määratleda kui eeskirju, millega reguleeritakse tingimusi, mille kohaselt saavad konkreetsed sidusrühmad, kogukonnad ning avaliku ja erasektori osalejad omandada ja säilitada juurdepääsu materiaalsele ja immateriaalsele varale vastavalt formaalsele õigusele või tavapärastele sätetele; arvestades, et vastavalt ÜRO Elukeskkonnaprogrammi seisukohale saab maaomand konkreetselt olla ametlik (omand, rent, ühine või erarent), tavadel põhinev või religioosse päritoluga; arvestades, et ELi maapoliitika suunistes märgitakse, et maaga seotud õigused ei ole alati piiratud eraomandiga selle ränges tähenduses, vaid võivad tähendada tasakaalu üksikisiku õiguste ja kohustuste ning kollektiivsete õigusnormide vahel eri tasanditel;
- B. arvestades, et üle maailma asustab 1,2 miljardit inimest kinnisvara, mille üle neil ei ole formaalseid õigusi, ja neil ei ole alalist kodu või juurdepääsu maale; arvestades eriti seda, et rohkem kui 90 % Sahara-taguse Aafrika maapiirkondade elanike (kellest 370 miljonit inimest loetakse vaesteks) juurdepääs maale ja loodusvaradele tugineb õiguslikult ebakindlatele tavadel põhinevatele ja mitteametlikele omandisüsteemidele;
- C. arvestades, et seadusevälised ja registreerimata varad ulatuvad hinnanguliselt üle 9,3 triljoni USA dollari, mis on 93 korda suurem kui arenguriikidele viimase 30 aasta jooksul antud välisabi kogusumma;
- D. arvestades, et kuigi aastatuhande arengueesmärk nr 7 (11. eesmärk), mis on suunatud 100 miljoni agulielaniku elu parandamisele 2020. aastaks, on saavutatud, kasvab selliste elanike absoluutarv (2012. aastal hinnanguliselt 863 miljonit) jätkuvalt; arvestades, et ÜRO Elukeskkonnaprogrammi hinnangul elab agulites koguni miljard inimest, ja arvatakse, et 2050. aastaks elab agulites hinnanguliselt kolm miljardit inimest; arvestades, et majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklis 11 tunnustatakse universaalset õigust eluasemele ja elamistingimuste pidevale parandamisele;

⁽¹⁾ ELT C 56 E, 26.2.2013, lk 75.

Neljapäev, 13. märts 2014

- E. arvestades, et maapiirkondades puudub umbes 200 miljonil inimesel (peaaegu 20 % maailma vaestest) elatusvahendite hankimiseks piisav juurdepääs maale; arvestades, et maapiirkondade maa on sattumas mitmekordse surve alla, mille põhjuseks on elanikkonna kasv, maa kasutusotstarbe muutmine, ärilised investeeringud, keskkonnaseisundi halvenemine põua, pinnase erosiooni ja toitainete vähenemise tõttu, samuti looduskatastroofid ja konfliktid; ja arvestades, et maaga seotud õiguste tagamine on vajalik selleks, et edendada sotsiaalset stabiilsust, vähendades ebakindlust ja maaga seotud konflikte;
- F. arvestades, et erainvestorid ja valitsused on näidanud üles kasvavat huvi suurte haritava maa tükide omandamise või pikaajalise rentimise vastu enamasti Aafrika ja Ladina-Ameerika arenguriikides;
- G. arvestades, et poliitiliste ametkondade poolne meelevaldne maa jaotamine põhjustab korrupsiooni, ebakindlust, vaesust ja vägivalda;
- H. arvestades, et maa valdamise küsimused on tihedalt seotud 21. sajandi põhiprobleemidega, nagu toiduga kindlustatus, energianappus, linnade ja elanikkonna kasv, keskkonna halvenemine, kliimamuutused, looduskatastroofid ja konfliktide lahendamine, kinnitades taas vajadust seada prioriteediks põhjalik maareform;
- I. arvestades, et maailmas hallatakse hinnanguliselt 1,4 miljardit hektarit tavanormide alusel; arvestades, et olemasolevad maaomandi struktuurid Aafrikas, Aasias ja Ladina-Ameerikas on teineteisest oluliselt erinevad ning maaomandi ametlikuks muutmisel ei tohi ignoreerida tavadele vastavaid kokkuleppeid, olgu nende puhul tegemist eraomandi või ühisomandiga;
- J. arvestades, et konventsioonis naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta on sätestatud, et naistel ja abikaasadel peavad olema võrdsed õigused omandile ja kinnisvara omandamisele; arvestades, et paljud maaomandi ja omandiõiguse süsteemid on naiste suhtes ametlikult või praktikas siiski diskrimineerivad;
- K. arvestades, et paljudes arengumaades ei ole naiste omandiõigus, seaduslikult tagatud juurdepääs maale ja säästudele ning krediidile ühiskondlikult tunnustatud; arvestades, et taolise diskrimineeriva lähtekoha tõttu on naistel eriti raske kaitsta oma omandiõigust, eelkõige pärimisõigust õiguslike vahenditega;
- L. arvestades, et äri- või strateegilistel eesmärkidel, nagu põllumajanduslik tootmine, toiduga kindlustatus ning energia ja biokütuse tootmine, aset leidva ulatusliku maa omandamisega rikuva arenenud riigid üha sagedamini naiste maaomandiõigusi arengumaades; arvestades, et naistel puudub sageli võimalus kasutada õigusabi ja esindatust omandiõiguste rikkumiste edukaks vaidlustamiseks arengumaades;
- M. arvestades, et vaesuse vähendamiseks on tähtis sätestada naistele kindlad maaga seotud õigused, pidades silmas naiste rolli toidu tootjana maapiirkondades ja linnalähedastes piirkondades ning nende kohustusi perekonnaliikmete toitmisel; arvestades, et naised, kes moodustavad 70 % Aafrika põllupidajatest, omavad ametlikult maast kõigest 2 %; arvestades, et hiljutised programmid Indias, Keenias, Hondurases, Ghanas, Nicaraguas ja Nepalis näitavad, et leibkonnad, mille pea on naine, on võrreldes meeste juhitud leibkondadega toiduga paremini kindlustatud, neil on parem tervishoid ja nad keskenduvad rohkem haridusele;
- N. arvestades, et enam kui 60 % pideva nälja käes kannatavatest inimestest on naised ja lapsed ning et arengumaades toodavad 60–80 % toidust just naised ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), Policy Brief No 5, Economic and Social Perspectives, august 2009.

Neljapäev, 13. märts 2014

- O. arvestades, et hinnanguliselt 370 miljonil põlisrahva liikmel kogu maailmas on tugev vaimne, kultuuriline, sotsiaalne ja majanduslik suhe oma traditsioonilise maaga, mille haldamine tugineb tavaliselt kogukonnale;
- P. arvestades, et inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 17 tunnustatakse igäihe õigust omada kinnisvara, kas üksi või koos teistega, ja et kedagi ei tohiks meelevaldselt tema omandist ilma jätta;
- Q. arvestades, ILO konventsiooniga nr 169 ja ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooniga on sätestatud põlisrahvaste maale juurdepääsule konkreetseid kaitse vormid;
- R. arvestades, et ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni artiklis 10 tagatakse põlisrahvastele õigus, et neid ei aeta jõuga ära nende maadelt või territooriumidelt ja et ümberkolimist ei toimu ilma nende vabatahtliku, eelneva ja teavitatud nõusolekuta ning ilma lepingu sõlmimiseta õiglase hüvitise kohta ja võimaluse korral koos võimalusega tagasi pöörduda;

Maaga seotud õigused, sealhulgas omandiõigused ja jõukuse loomine

1. on arvamisel, et registreeritud omandiõigused ja kindlad maaga seotud õigused edendavad majanduskasvu, edendades samal ajal sotsiaalset ühtekuuluvust ja rahu;
2. rõhutab, et maaga seotud õiguste ja maale võrdsema juurdepääsu tagamine annab elatusallikatele, majanduslikele võimalustele ja maapiirkondades kodumajapidamistele toidu tootmiseks kindla aluse;
3. rõhutab asjaolu, et nii nagu on toonitatud ÜRO Elukeskkonnaprogrammis, tuleks lisaks maa eraomandusele tunnustada mitmeid alternatiivseid omandi võimalusi, sh omandi tavasüsteemidele tuginemine kruntidele, põllumaale ja loodusvaradele juriidiliste õiguste tagamiseks;
4. rõhutab, et maaomandi õiguskindlus väikemaaomanike jaoks, kes moodustavad 95 % võimalikest maaomanikest arenguriikides, ergutab kohalikku majandust, suurendab toiduga kindlustatust, vähendab rännet ja aeglustab agulinnastumist; juhib tähelepanu asjaolule, et näiteks Etioopias, kus kehtestati omandiõigused, suurenes tootlikkus kolme aastaga kuni 40 % aakri kohta ja seda tänu üksnes sellele muudatusele ⁽¹⁾;
5. märgib murega, et kultuuritraditsioonid seavad naised omandi turvalisuse osas tihti sõltuvusse nende meessoost sugulastest ja jätvad ilma õiguskaitsest; rõhutab riikide rahvusvahelisi kohustusi tagada majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste miinimumtase, mis hõlmab valitsuste kohustust tagada, et maakorraldus ei oleks diskrimineeriv, eriti naiste ja vaeste suhtes, ega rikuks muid inimõigusi;
6. rõhutab asjaolu, et kui anda inimestele suuremad õigused teha otsuseid omaenda ressursside üle, millele lisanduvad ametlikud pärimissätted, innustab see tugevalt väikemaaomanikke oma maasse jätkusuutlikult investeerima, tegelema terrasside rajamise ja niisutusega ning leevendama kliimamuutuste mõju; märgib sellega seoses, et uuringud on näidanud, et leibkond, kellel on täielikult kindel maaomand, mida on võimalik võõrandada, investeerib hinnanguliselt 59,8 % tõenäolisemalt terrasside ehitusse võrreldes leibkonnaga, kes ootab maa ümberjagamist küla piires järgmise viie aasta jooksul;
7. märgib, et kui isikul on maaomandit tõendav dokument, saab ta mõistliku intressimääraga laenata raha, mida saab kasutada ettevõtte loomiseks ja arendamiseks; rõhutab, et omandiõiguste kaitse võib edendada konkurentsivõimelist ärikeskkonda, kus saab areneda ettevõtlik ja uuendusmeelne mõtteviis;
8. tunnistab, et ülesandeks on lahendada vastuolu seaduslikkuse, õiguspärasuse ja praktika vahel, ehitades üles ühistel normidel põhinevad maaomandi mehhanismid, alates olemasolevate õiguste tunnustamisest, tagades samas, et meestel ja naistel, samuti haavatavatel kogukondadel arenguriikides on kindlad õigused maale ja varadele ning et nad on täielikult kaitstud nende omandit hõivata võivate osapoolte huvide vastu;

⁽¹⁾ USAID Etioopia, <http://ethiopia.usaid.gov/programs/feed-future-initiative/projects/land-administration-nurture-development-land>

Neljäpäev, 13. märts 2014

9. mõistab karmilt hukka maa hõivamise tava, millega eelkõige maapiirkondade vaestelt traditsioonilistelt rändkarjakasvatavate kogukondadelt võõrandatakse maa ebaseaduslikult ja piisava kompensatsioonita; rõhutab asjaolu, et aastatel 2000–2013 tehti selliseid suuremahulisi rahvusvahelisi maatehinguid üle maailma vähemalt 886, vähemalt 32 miljoni hektariga⁽¹⁾; rõhutab asjaolu, et kõnealune arv tähendab tõenäoliselt tegelikult sõlmitud suurte maatehingute arvu olulist alahindamist;

10. palub, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid oma arenguabipoliitikas arvesse ulatuslikke maa omandamise protsesse arenenud riikide investorite poolt arengumaades, eelkõige Aafrikas, mis mõjutab kohalikke põllumajandustootjaid ja mõjub laastavalt naistele ja lastele, et kaitsta neid vaesumise, näljahäda ja sunniviisilise väljatõstmise eest oma küladest ning maadelt;

11. rõhutab, et viljal põhinevate biokütuste toomise avalike stiimulite ja toetuste kaotamine on üks viis maa hõivamisega võitlemiseks;

12. tuletab meelde, et kui maaga seotud õigused ei ole kindlad ja haldus on nõrk, on see kohalikele kogukondadele väga ohtlik, sest ohustatud on toiduga kindlustatus, põllumajandustootjad ja karjused võidakse oma maadelt ära ajada; nõuab sellega seoses tungivalt, et liikmesriigid toetaksid arenguriikide riiklikku võimet tugevdada oma haldussüsteeme;

13. rõhutab asjaolu, et nii kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis kui ka majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelises paktis tunnustatakse enesemääramise õigust, mis on määratletud kui kõigi rahvaste õigus vabalt käsutada oma loodusvarasid ja ressursse, ja et mõlemas paktis on sätestatud, et ühtegi inimest ei tohi ilma jätta talle kuuluvatest elatusvahenditest; rõhutab sellega seoses, et läbirääkimised maa suuremahulise rentimise või maa omandamise üle peavad hõlmama läbipaistvust, nende kohalike kogukondade piisavat ja informeeritud osalemist, keda maa rentimine või ost puudutab, ja aruandekohustust selle kohta, kuidas kasutatakse tulu, mis peaks andma kasu kohalikule elanikkonnale;

14. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles uurima ÜRO kaudu selliste maa omandamise mõju põllumaade kõrbestumisele, naiste elukoha- ja maaga seotud õiguste kaotusele, pöörates eelkõige tähelepanu naistele, kes on üksikud ja perekonnapead, toiduga kindlustatusele ning nende naiste, nende laste ja ülalpeetavate elatusvahenditele;

15. rõhutab, et suuremahulist maa omandamist või rentimist käsitlevates investeerimislepingutes tuleks asjakohaselt arvesse võtta praeguste maakasutajate õigusi, samuti põllumajanduslikes majapidamistes hõivatud töötajate õigusi; on seisukohal, et investorite kohustused peaks olema selgelt määratletud ja need peaksid olema jõustatavad, näiteks lisades sanktsioonimehhanismid inimõiguste eiramise juhtumite puhuks; on seisukohal, et kõik maatehingud peaksid hõlmama ka õiguslikku kohustust müüa toodetud kultuuridest teatud kindel miinimumosa kohalikul turul;

Kindlate maaga seotud õiguste, sh omandiõiguste ja maa jätkusuutliku valdamise tagamise tegevuskava arenguriikides

16. rõhutab asjaolu, et maareform nõuab kohalikele, sotsiaalsetele ja kultuurilistele tingimustele, nt hõimude omandi traditsioonilistele vormidele kohandatud paindlikkust ning see peaks keskenduma kõige haavatavamate rühmade võimaluste suurendamisele;

17. rõhutab asjaolu, et tavalisel põhineva maakorralduse ja pealesurutud koloniaalsete mudelite koosseksiteerimine on üks peamisi arenguriikidele omase maaga seotud ebakindluse põhjuseid; rõhutab sellega seoses, et vältimatult tuleb tunnustada tavadele tuginevat omandi korraldust, mis annab isikutele ja kogukondadele seaduslikud õigused, ja vältida maaga seotud õigustest ilmajätmist või nende kuritarvitamist, mis on eriti levinud Aafrika kogukondades ja Lädina-Ameerika suurtes põliselanike kogukondades;

⁽¹⁾ <http://www.landmatrix.org/get-the-idea/global-map-investments/>

Neljapäev, 13. märts 2014

18. rõhutab et linnaskvotterite omandi õiguskindluse reguleerimine mõjutab oluliselt investeringuid elamutesse, kusjuures uuringud näitavad, et elamute renoveerimise maht suureneb rohkem kui 66 %;

19. tunneb heameelt Rwandas tehtud edusammude üle maaga seotud andmetega seoses, mis tegi võimalikuks katastriüksuste moodustamise kogu riigis märkimisväärselt lühikese ajaga;

20. hoiatab maaga kindlustatuse saavutamiseks ainult ühe lähenemisviisi rakendamise eest; rõhutab asjaolu, et ametlikud maakorralduse teenused on kõige tulemuslikumad siis, kui neid osutatakse kohalikul tasandil; on seisukohal, et tulemuslik kindlate maaga seotud õiguste andmine võib seepärast sõltuda tsentraliseeritud riiklike maa-ametite reformist, selleks et anda kohustused üle kohalikele ja tavadel põhinevatele institutsioonidele; on seisukohal, et maa registreerimist saab seejärel parandada maaregistrite ja katastrisüsteemide arvutistamisega;

21. tuletab meelde, et põllumajandus on endiselt maakogukondade peamine elatus- ja toiduga kindlustatuse allikas; märgib siiski, et maapiirkondade maa on sattumas mitmekordse surve alla, mille põhjuseks on elanikkonna kasv, maa kasutusotstarbe muutmine, ärilised investeringud, keskkonnaseisundi halvenemine põua, pinnase erosiooni ja toitainete vähenemise tõttu, samuti looduskatastroofid ja konfliktid; on sellega seoses veendunud, et aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks on väga oluline kindlustada maakogukondade maaomand; on seisukohal, et nende probleemidega saab tegeleda mitmete poliitikavahendite kaudu ning need peavad olema kohandatud kohalikele olukorrale;

22. on veendunud, et valitsusametnikud peaksid esmalt tegema kindlaks juba olemasolevad maakorralduse ja omandi süsteemid ning seejärel peaksid nad neile süsteemidele tuginema, tegutsedes elanikkonna vaeste ja haavatavate rühmade huvides;

23. on kindel, et maahalduse detsentraliseerimine annab kohalikele kogukondadele ja inimestele rohkem võimu, ja juhib tähelepanu vajadusele kaotada korruptiivsed tavad, mille kohalikud juhid on kehtestanud välisinvestoritega tehtud tehingute tõttu, ning mis tahes nõuded registreerimata maatükkidele;

24. rõhutab, et mis tahes maakasutuse muutus peaks toimuma ainult asjaomaste kohalike kogukondade vabal, eelneval ja teavitatud nõusolekul; tuletab meelde, et rahvusvahelise õigusega on põlisrahvastele tagatud nende õiguste kaitse konkreetset vormid; nõuab kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põlisrahvaste õiguste deklaratsiooniga, et riigid sätestaksid tulemuslikud mehhanismid mis tahes sellise tegevuse vältimiseks või hüvitamiseks, mille eesmärk või tagajärg on põlisrahvaste ilmajätmine nende maadest, territooriumidest või ressursidest;

25. märgib, et see väga vähene maa, mis Aafrikas on registreeritud (10 %), on registritesse kantud vananenud ekslike süsteemide järgi; rõhutab asjaolu, et vastavalt Maailmapanga hinnangutele ⁽¹⁾ on 27 riiki, mis on viimase seitsme aasta jooksul oma registreid moderniseerinud, vähendanud omandi üleminekuks kuluvat aega poole võrra, suurendades seega läbipaistvust, vähendades korruptsiooni ja lihtsustades maksude kogumist; rõhutab, et arenguriikides maaregistrite loomine ja parandamine peaks olema arengupoliitika eriti tähtis prioriteet;

26. tuletab meelde, et omandi õiguskindluse võib tagada erinevate vormide kaudu, tingimusel et maakasutajate ja -omanike õigused on selged; tuletab meelde, et lisaks ametlikele maaomandit tõendavatele dokumentidele võib õiguskindluse saavutada selgete, pikaajaliste rendilepingutega või tavaõiguste ja mitteametlike asunduste ametliku tunnustamisega, koos ligipäätavate ja tulemuslike vaidluste lahendamise mehhanismidega; nõuab, et EL suunaks toetuse maakorraldusega seotud suutlikkuse suurendamisele ja vastavatele koolitusprogrammidele, eesmärgiga tagada elanikkonna vaestele ja haavatavatele rühmadele maaga seotud õigused, tehes seda muu hulgas maatükkide mõõtmise, registreerimise ja arenguriikide haridusasutuste vahenditega varustamisega seotud pingutuste kaudu;

27. nõuab, et ELi parandaks arenguriikide kohtute omandiseaduste tulemusliku jõustamise, maavaidluste lahendamise ja võõrandamistega tegelemise suutlikkust osana terviklikust lähenemisviisist, mille eesmärk on tugevdada õigussüsteemi ja õigusriiki;

⁽¹⁾ 2012b. Doing Business 2012: Doing Business in a More Transparent World. Washington, DC: Maailmapank.

Neljapäev, 13. märts 2014

28. nõuab, et EL abistaks arenguriike nende maareformi läbiviimisel, et toetada eelkõige kõikide sidusrühmade osalemist, sidudes selle teadlikkuse tõstmise programmidega, nii et täielikult austataks kõigi asjaosaliste, eelkõige vaeste ja haavatavate õigusi; toob näiteks Madagaskari ja sealised kohalikud maa-ametid, kus lihtsad kohalikud algatused on oluliselt hõlbustanud maa valdusõiguste registreerimist;

29. rõhutab asjaolu, et usaldusväärse fiskaalpoliitika kujundamine arenguriikides maa registreerimise ja väärtuse hindamise funktsiooni määratlemise abil suurendab aastast maatehingutelt saadavat tulu märkimisväärselt, nagu Tais, kus see suurenes kümne aastaga kuus korda;

30. juhhib tähelepanu sellele, et naiste maaga seotud õiguste ametlik tunnustamine ei tähenda automaatselt kõnealuste õiguste tegelikku rakendamist; nõuab, et EL pööraks oma maareformi kavades erilist tähelepanu naiste haavatavusele seoses muutustega pere struktuuris ning sellele, kuivõrd nad saavad oma õigusi jõustada, ja tagama, et praktikas on leibkonna maaomandit tõendavatel dokumentidel mõlema abikaasa nimi;

31. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles oma arengu- ja humanitaarpoliitikas tagama, et arengumaad kehtestaksid seadusandlikud meetmed, mille eesmärk on soolise võrdõiguslikkuse edendamine ning rahvuskuuluvusel, rassil ja perekonnaseisul põhineva diskrimineerimise vältimine seoses omandiõigustega, ning tegeleksid sellega, kuidas kaotada märkimisväärsed sotsiaalsed, poliitilised ja kultuurilised piirangud maaomandiga seotud õiguste omandamiselt;

32. nõuab, et ELi delegatsioonid arengumaades jälgiksid naiste omandiga seotud õigusi, tagamaks et neid õigusi ei rikuta, et kaitsta seeläbi naisi vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse riski eest;

33. nõuab, et EL toetaks arenguriikide jõupingutusi maarendi turgude reformimisel, et anda vaestele juurdepääs maale ja edendada majanduskasvu, vältides samas renditurgude liigset piiramist;

Maaga seotud õiguste, sealhulgas omandiõiguste seadmine ELi arengupoliitika keskmesse

34. rõhutab asjaolu, et suuremahulised maa omandamised on muu hulgas arenguriikide nõrga maavaldamise otsene tagajärg; rõhutab, et ELi abi peaks aitama kaasa institutsioonilise võimekuse suurendamisele, mida on vaja kindlate maaga seotud õiguste andmiseks, et võidelda kasu taotleva tegevuse, bürokraatliku inertsiga ning ka korruptiivsete ja aruandekohustust eiravate tavadega;

35. tunnustab ELi osalemist ülemaailmsetes maaga seotud algatustes; rõhutab asjaolu, et maailma juhtiva arenguprotsessi osalisena on ELil suutlikkust parandada oma praegu nii ulatuse kui ka nähtavuse poolest piiratud lähenemisviisi eesmärgiga käsitleda maaomandi küsimusi;

36. märgib, et koos omandiõiguste süsteemide parandamisega arenguriikides peab EL eesmärgiks seadma selle tagamise, et inimestele on kättesaadavad sotsiaalkaitse ja -kindlustuse süsteemid, mis kaitseksid nende elatusallikaid ja vara katastroofi või vapustuse korral;

37. nõuab, et rakendataks vabatahtlikke suuniseid maaomandi, kalavarude ja metsade vastutustundliku majandamise kohta;

38. nõuab tungivalt, et komisjon määraks selgelt määratletud eelarverea, vahetades väikesemahulise perspektiivi välja pikaajalise maa valdamise reformi vastu, eesmärgiga ühtlustada maaomandiga seotud korda;

39. rõhutab, et kliimamuutuste põhjustatud survega seoses suureneb tõenäoliselt ümberasustatud inimestele ja pagulastele kindlate maaga seotud õiguste tagamise probleem; nõuab sellega seoses tungivalt, et EL suurendaks oma abi, et katastroofide või tsiviilkonfliktide korral humanitaar- ja arenguabi andmise raames võetaks arvesse maaga seotud õigusi, mille kohaselt peab maapoliitika õiglaselt tagama maaga seotud kindlad õigused eri rahvus-, sotsiaalsetele või vanuserühmadele;

Neljapäev, 13. märts 2014

40. palub, et komisjon ja liikmesriigid suurendaksid naiste võimalusi seoses nende õigustega ning juurdepääsuga maale, pärandile, laenudele ja säästudele konfliktijärgsetes olukordades, eriti riikides, kus naiste õigused ei ole õiguslikult jõustatavad ja sotsiaalselt tunnustatud ning kus sooliselt kallutatud seadused, traditsioonilised hoiakud naiste suhtes ja meestekeskised sotsiaalsed hierarhiad takistavad naistel saavutada samaväärseid ja õiglaseid õigusi; kutsub ELi üles toetama asja loodud ÜRO naiste organisatsiooni kaasamist selle küsimuse lahendamisse;
41. väljendab heameelt 2013. aasta juunis G8 poolt mäetööstuse läbipaistvuse algatuse alusel käivitatud maakorralduse läbipaistvuse algatuse üle ja selle üle, et tunnistatakse asjaolu, et äriühingute ja maa omandisuhete läbipaistvus koos kindlate omandiõiguste ja tugevate institutsioonidega on vaesuse vähendamiseks üliolulised; rõhutab siiski, et tulemusliku maareformi elluviimise hõlbustamiseks on vaja pingutusi suurendada;
42. kinnitab veel kord ELi kohustust vähendada säästva arengu raames vaesust kogu maailmas ning kordab, et EL peaks lisama kõikidele valdkondade poliitikale ja tavadele suhetes arengumaadega tugeva soolise võrdõiguslikkuse komponendi ⁽¹⁾;
43. rõhutab asjaolu, et vaja on tugevdada poliitikat, millega seatakse naiste juurdepääs omandile arengumaades võrdsetele alustele meeste vastava õigusega; on seisukohal, et seda tuleb riiklikes programmides arvesse võtta ning sellega peavad kaasnema nõutavad rahalise toetuse mehhanismid (nagu säästud, laenud, toetused, mikrokrediidid ja kindlustus); on veendunud, et sellise poliitika tugevdamine toob kaasa naiste ja valitsusväliste organisatsioonide mõjuvõimu suurendamise ning naisettevõtluse edendamise; on seisukohal, et sellega parandatakse naiste õiguslikke ja finantsoskusi, toetatakse tüdrukute haridust, suurendatakse teabe levitamist ja kättesaadavust, ning luuakse õigusabiteenused ja soolise võrdõiguslikkuse teadvustamise alased koolitused finantsteenuste osutajatele;
44. palub, et komisjon ja liikmesriigid edendaksid oma arengutegevuses aktiivselt naisettevõtlust ja omandiõiguseid, mis oleks üks osa naiste sõltumatuse suurendamisest abikaasadest ning nende riikide majanduse tugevdamisest;
45. tuletab meelde, et 15. oktoobril tähistatakse ülemaailmset maanaiste päeva, ning kutsub Euroopa Liitu ja liikmesriike üles edendama teadlikkuse tõstmise kampaaniaid arengumaades;

o

o o

46. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, Maailmapanga presidendile, Kagu-Aasia Maade Assotsiatsioonile, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele ja AKV–ELi parlamentaarsele ühisassambleele.

⁽¹⁾ ELT C 46, 24.2.2006.